

SZAKMAI GYAKORLAT SZABÁLYZAT az SZTE Mérnöki Kar

Élelmiszermérnöki (BSc), Mezőgazdasági és élelmiszeripari gépészmérnöki (BSc), alapszakos hallgatóira vonatkozóan

Jelen szabályzat a Nemzeti Felsőoktatásról (Nftv.) szóló 2011. évi CCIV. törvény szakmai gyakorlatra vonatkozó rendelkezései, valamint a felsőoktatási szakképzésről és a felsőoktatási képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlat egyes kérdéseiről szóló 230/2012. kormányrendeletben foglalt rendelkezéseinek megfelelően az adott szak tekintetében alkalmazandó a felsőoktatási szakképzések, az alap- és mesterképzések képzési és kimeneti követelményeiről, valamint a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet módosításáról szóló 18/2016. (VIII. 5.) EMMI rendelet, *valamint a 2022/23. tanévtől az Nftv. 16/a § felhatalmazása alapján a felsőoktatásért felelős miniszter által kiadott, - Képzési és Kimeneti követelményrendszerben előírt kötelező szakmai gyakorlat kari szabályait tartalmazza.*

1. § A szakmai gyakorlat célja

1. A képzés 7. félévében teljesítendő szakmai gyakorlat célja az intézményen belüli előadásokon és gyakorlatokon megszerzett ismeretanyag valós környezetben való elmélyítése és továbbfejlesztése.

2. § A szakmai gyakorlat során elsajátítandó készségek

1. A szakmai gyakorlat során a hallgatónak tovább kell fejlesztenie, illetve el kell mélyítenie az addigi tanulmányai alatt megszerzett készségeket és ismereteket.
2. A szakmai gyakorlat során nagy hangsúlyt kell fektetni a hallgatók:
 - a. önálló problémamegoldó-képességének fejlesztésére,
 - b. a csapatban történő munkavégzés erősítésére,
 - c. az önálló munkavégzés képességének fejlesztésére,
 - d. az idegen nyelv(ek) gyakorlására,
 - e. a döntés-előkészítés fejlesztésére.

3. § A szakmai gyakorlat megkezdésének előfeltétele, ideje és időtartama

1. A nappali tagozatos hallgatók szakmai gyakorlatára a képzés mintatanterv szerinti 7. félévben kerül sor (12 hét időtartamban). A szakmai gyakorlat megkezdésének feltétele a tantervben előírt 180 kreditértékű kötelező és választható tantárgyak teljesítése.
2. Amennyiben a szakmai gyakorlat megkezdéséhez előírt tanulmányi feltételeket a hallgatónak méltányolható okból nem sikerült teljesítenie, kérelmére - a szakot gondozó intézet vezetőjének jóváhagyásával, az oktatásért felelős dékánhelyettes adhat engedélyt a szakmai gyakorlat megkezdésére.
3. A hallgatók a mintatanterv szerinti 7. félévet szakmai gyakorlat keretében külső gyakorlati helyen végzett gyakorlati munkával és az ott megszerzett ismeretek és tapasztalatok feldolgozására szolgáló kötelező konzultációs órákkal és beszámoló készítéssel töltik. A mezőgazdasági- és élelmiszeripari gépészmérnök hallgatók a szakmai gyakorlat – képzési és kimeneti követelményekben a szakra meghatározott – elemeit az adott gyakorlólhelyen az intézményi szakmai felelős által kiadott feladatmeghatározás alapján végzik.

4. A levelező képzésben a szakmai gyakorlat időtartama 4 hét.

4. § A szakmai gyakorlat helye a képzési programban

1. A szakmai gyakorlat során 30 kreditpont szerezhető meg. A szakmai gyakorlat szerves részét képezi az alapképzési programnak, így a 30 gyakorlati kredit megszerzése elengedhetetlen feltétele a záróvizsgára bocsátásnak.
2. Amennyiben a levelező tagozatos hallgató tanulmányai alatt alkalmazásban áll, a számára előírt 4 hét szakmai gyakorlatként a munkahelyén végzett munka is elfogadható, amennyiben a munkahely megfelel a szakmai gyakorlati hellyel szemben támasztott követelményeknek. A szakmai gyakorlati beszámolót, illetve a teljesítés egyéb formai elemeit azonban ebben az esetben is teljesíteni kell. Egyéb esetekben a hallgatónak a képzésért felelős Intézet segítségével gyakorlati helyet kell keresni, ahol 4 hetes időtartamban kell a gyakorlatot elvégezni, ami akár több részletben is eltölthető.

5. § A gyakorlati hellyel szemben fennálló követelmények

1. A szakmai gyakorlati helynek alkalmasnak kell lennie az 1-2 §-ban megfogalmazott célok és követelmények elérésére, illetve teljesítésére.
Az Nftv. vonatkozó rendelkezése szerint a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés az intézményben, az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső vagy belső gyakorlólhelyen teljesíthető.
2. A szakmai gyakorlati hely:
 - a. a hallgató tanulmányainak megfelelő szakterületen foglalkoztatja,
 - b. biztosítja a gyakorlat lebonyolításához szükséges helyet, eszközöket, valamint a szükséges szakmai felügyeletet, irányítást,
 - c. a hallgató részére foglalkoztatása megkezdése előtt munkavédelmi oktatást tart,
 - d. a hallgató számára rendkívüli munkaidő nem rendelhető el,
 - e. a hallgató napi munkaideje nem haladhatja meg a nyolc órát, munkaidőkeret alkalmazása esetén legfeljebb egy heti munkaidőkeretet lehet elrendelni,
 - f. a hallgató számára legalább tizenkét óra tartalmú napi pihenőidőt kell biztosítani,
 - g. próbaidő nem köthető ki,
 - h. e) a munka törvénykönyve 105. § (2) bekezdésében és 106. § (3) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók.

Az Nftv. vonatkozó rendelkezései szerint:

44. § (1) A hallgató hallgatói munkaszerződés alapján végezhet munkát:

a) a duális képzés képzési ideje alatt külső vagy belső gyakorlólhelyen, a képzési program keretében, illetve a képzés részeként megszervezett szakmai gyakorlat vagy gyakorlati képzés során az intézményben, az intézmény által alapított gazdálkodó szervezetben vagy külső vagy belső gyakorlólhelyen,

(2) A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatására a munka törvénykönyvének a rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell. A Kormány a hallgatói munkaszerződésre vonatkozó szabályok meghatározása során a munka törvénykönyvének a hallgató számára kedvezőbb feltételeket állapíthat meg.

A 230/2012(VIII. 28.) Korm. rendelet 18. § (1) bekezdése szerint

A hallgatói munkaszerződésnek tartalmaznia kell különösen:

- a) a szakmai gyakorlólhely vagy belső gyakorlólhely adatait (nevét, székhelyét, elérhetőségét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzékszámát vagy egyéni vállalkozói nyilvántartási számát, törvényes képviselőjének nevét);
- b) a hallgató természetes személyazonosító adatait (nevét, születési nevét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét, lakcímét, hallgatói azonosító számát, elérhetőségét, adóazonosító jelét, társadalombiztosítási azonosító jelét, bankszámlaszámát, külföldi hallgató esetén állampolgárságát, tartózkodási címét);
- c) a hallgatóval hallgatói jogviszonyt létesített felsőoktatási intézmény adatait (nevét, székhelyét, elérhetőségét, intézményi azonosító számát, törvényes képviselőjének nevét);
- d) a képzési és kimeneti követelményekben meghatározottakkal azonos módon a szakképzettség megnevezését és a képzési időt;
- e) a hallgató munkakörét;
- f) a szakmai gyakorlat helyét (munkahely), időtartamát (kezdő és befejező időpontját), szükség esetén szakaszait, a hallgató napi munkaidejét, a hallgatót az Nftv. 44. § (3) bekezdés a) pontja alapján megillető díjazás összegét, illetve a díjazás hiányát;
- g) a hallgató szakmai gyakorlata felsőoktatási intézményi felelősének és a szakmai gyakorlólhely vagy belső gyakorlólhely szakmai felelősének személyét;
- h) a szakmai gyakorlólhelyen a hallgató számára - a jogszabály alapján járó juttatásokon és kedvezményeken felül - biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és nyújtásának feltételeit.
- (2) A hallgatói munkaszerződés tartalmazza a szakmai gyakorlólhely vagy belső gyakorlólhely arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a hallgató számára - egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen - a szakképzési programnak, illetve a tantervnek megfelelő szakmai gyakorlatról gondoskodik.
- (3) A hallgatói munkaszerződés tartalmazza a hallgató arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy
- a) a szakmai gyakorlólhely vagy belső gyakorlólhely képzési rendjét megtartja, a szakmai gyakorlatot a követelmények alapján elvégzi;
- b) a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja;
- c) a biztonsági, az egészségügyi és a munkavédelmi előírásokat megtartja;
- d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a szakmai gyakorlólhely vagy belső gyakorlólhely jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

A hallgatói munkavégzés díjazásával kapcsolatos jogszabályi rendelkezések

Az Nftv.44.§ (3) bekezdése szerint a hallgatót a hallgatói munkaszerződésben részletezett módon

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben díjazás illetheti, illetve a gyakorlatigényes szakmai gyakorlatának ideje alatt, valamint a duális képzés képzési ideje alatt díjazás illeti, amelynek mértéke legalább a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) hatvanöt százaléka, a díjat – eltérő megállapodás hiányában – a szakmai gyakorlólhely fizeti,

Nftv, 85. § (3) Gyakorlatigényes szaknak minősül a képzési és kimeneti követelményei alapján legalább hat hétig tartó szakmai gyakorlatot is tartalmazó szak.

(3a) A képzési program keretében, illetve a képzés részeként – az (1) bekezdés a) pont szerint – megszervezett szakmai gyakorlatra – ide nem értve a duális képzést – költségvetési szervnél, közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítvány által fenntartott felsőoktatási intézménynél hallgatói munkaszerződés és díjazás nélkül is sor kerülhet. A hallgatót ez esetben is megilletik mindazon jogok, amelyeket a munka törvénykönyve biztosít a munkavállalók részére. A gyakorlati képzésben részt vevő hallgatóval e tevékenységére tekintettel a Kormány által meghatározott feltételekkel megállapodást kell kötni.

(3b) Azon munkáltatónál végzett szakmai gyakorlat esetén, amelynél a hallgató foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban áll, az (1) bekezdés a) pontja szerinti hallgatói munkaszerződést nem szükséges megkötni.

Tekintettel arra, hogy a szabályzat hatálya alá tartozó szakok szakmai gyakorlatának időtartama a Képzési és kimeneti követelményrendszer rendelkezése szerint eléri a 6 hét időtartamot, az Nftv. 85.§ (3) bekezdése szerint gyakorlatigényes szaknak minősülnek, így az Nftv. 44.§ (3) bekezdésének rendelkezése értelmében a szakmai gyakorló hely a hallgatónak köteles díjazást fizetni. A munkadíj minimálbért meg nem haladó része adómentes juttatásnak minősül. A díjazás minimálbért meghaladó része pedig nem önálló tevékenységből származó adóköteles jövedelemnek minősül, mely után a hallgatót személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség terheli.

A szakmai gyakorlóléssel kötendő együttműködési megállapodásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések:

A 230/2012 (VIII. 28.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint A felsőoktatási intézmény és a szakmai gyakorlóléssel együttműködési megállapodást köthet a felsőoktatási intézmény hallgatóinak szakmai gyakorlata biztosítására.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott együttműködési megállapodást – a pedagógusképzés köznevelési intézményben végzett egyéni összefüggő gyakorlatát kivéve – meg kell kötni, ha a szak, felsőoktatási szakképzés képzési és kimeneti követelményei hat hét vagy annál hosszabb szakmai gyakorlatot határoznak meg.

(3) Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködési megállapodásra a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a 16. §-ban foglalt elemek a megállapodás lényeges tartalmának minősülnek.

Felsőoktatási intézmény és a szakmai gyakorlóléssel együttműködési megállapodást köthet a felsőoktatási intézmény hallgatóinak szakmai gyakorlata biztosítására. 2) Az (1) bekezdésben meghatározott együttműködési megállapodást – a pedagógusképzés köznevelési intézményben végzett egyéni összefüggő gyakorlatát kivéve – meg kell kötni, ha a szak, felsőoktatási szakképzés képzési és kimeneti követelményei hat hét vagy annál hosszabb szakmai gyakorlatot határoznak meg.

3. A szakmai gyakorlat végén a hallgató(k) tevékenységét, beleértve az esetleges mulasztásokat is, a Foglalkoztató írásban értékeli. Amennyiben a szakmai gyakorlat ideje alatt a foglalkoztatás valamely okból megszakad, úgy a foglalkoztató a hallgató által teljesített időt igazolja és a szakmai gyakorlat megszakításának okát írásban, mind a Karral, mind a hallgatóval közli. A teljesítést az „Igazolás a gyakorlat teljesítéséről” nyomtatvány kitöltésével, aláírásával, továbbá a hallgató által a szakmai gyakorlatról készített írásos beszámoló szignálásával igazolja.

6. § A hallgató jogai és kötelezései a szakmai gyakorlat vonatkozásában

A hallgató foglalkoztatására vonatkozó jogszabályi rendelkezések:

A 230/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 17. § (1) szerint a szakmai gyakorlatra kötelezett hallgató az Nftv. 44. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, a szakmai gyakorlóléssel vagy belső gyakorlóléssel esetében a felsőoktatási intézménnyel kötött hallgatói munkaszerződés vagy a 14. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott rendelkezéseknek megfelelő munkaszerződés alapján végezhet munkát.

(2) A szakmai gyakorlaton történő munkavégzés során munkavállalón a hallgatót, munkáltatón a szakmai gyakorlatot biztosítót, munkaviszonyon a hallgatói munkaszerződés alapján létrejött munkaviszonyt kell érteni.

(3) A hallgatói munkaszerződés alapján munkát végző hallgató foglalkoztatása során

a) rendkívüli munkaidő nem rendelhető el,

b) a hallgató napi munkaideje nem haladhatja meg a nyolc órát, munkaidőkeret alkalmazása esetén legfeljebb egy heti munkaidőkeretet lehet elrendelni,

c) a hallgató számára legalább tizenkét óra tartalmú napi pihenőidőt kell biztosítani,

d) próbaidő nem köthető ki,

e) a munka törvénykönyve 105. § (2) bekezdésében és 106. § (3) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók.

A szakmai gyakorlatot teljesítő hallgató kötelezettségei a szakmai gyakorlat során:

- a) köteles a legjobb tudása és képességei szerint elvégeznie a rábízott feladatokat.
- b) köteles betartani a vonatkozó jogszabályokat és a foglalkoztató szabályzataiban előírt magatartást köteles tanúsítani (pl. munkaidő, szolgálati hely, öltözék, biztonsági szabályok, stb.).
- c) köteles a jelen szabályzat 9. §-ban foglaltaknak megfelelően beszámolni a szakmai gyakorlata alatt nyújtott teljesítményéről

7. § A szakmai gyakorlat szervezése

1. A szakmai gyakorlat megszervezéséért a szakot gondozó Intézet és a Dékáni Hivatal a felelős. A Mérnöki Kar a bővülő céges és intézményi kapcsolatrendszerén keresztül törekszik a gazdálkodó és egyéb szervezetekkel együttműködési megállapodásokat kötni a hallgatók magas színvonalú szakmai gyakorlati képzése céljából.
2. A hallgató számára a szakmai gyakorlat az alábbi módon szervezhető:
 - a hallgató elsősorban a szakot gondozó Intézet által vezetett - a hatályban lévő együttműködési megállapodások alapján nyilvántartásba vett – szakmai gyakorlati helyek listájából választ,
 - amennyiben a hallgató nem tud a listán szereplő gyakorlati helyek egyikénél sem szakmai gyakorlatot teljesíteni, kezdeményezheti az Intézet vezetőjénél az általa kiválasztott szervezet gyakorlati helyként történő elismertetését és azzal az együttműködési megállapodás megkötését.
3. A szakmai gyakorlat szervezésének menetrendjét - a Kari Naptárban meghatározott időpontokhoz igazítottan – az oktatási dékánhelyettes teszi közzé minden évben.
4. A Tanulmányi Osztály igazolást állít ki arról, hogy a hallgató mely törvény hatálya alatt kezdte meg a tanulmányait, az igazolást a hallgató a szakmai gyakorlati helyet biztosító szervezet részére átadja.
5. A hallgató a szakot gondozó intézet által kiadott fogadónyilatkozatot a szakmai gyakorlati helyet biztosító szervezet által kitöltve, a szervezet képviselőjével aláírva benyújtja az intézetvezetőhöz, aki jóváhagyja a kiválasztott gyakorlati helyet.
6. Amennyiben a hallgató olyan szervezettől hozott fogadó nyilatkozatot, amellyel nincs együttműködési megállapodása a Mérnöki Karnak az adott szakra vonatkozóan, az intézet vezetőjének szakmai szempontból véleményeznie kell az adott szervezetet, hogy szakmai gyakorlat lebonyolítására alkalmas-e.
Az intézetvezető jóváhagyását követően az intézeti titkárság beszerzi a szervezet azon adatait, melyek a megállapodás megkötéséhez szükségesek. Majd az adatokat az együttműködési megállapodás elkészítése és aláírás céljából a Dékáni Hivatalba továbbítja
7. Hallgató felmentést a szakmai gyakorlat alól a Tanulmányi Osztályra benyújtott – igazolásokkal, illetve a felmentési kérelem alapjául szolgáló munkavégzés során ellátott feladatait bemutató szakmai gyakorlati beszámolóval kiegészített – kérelmében kérhet,

amelyet az adott szakot gondozó Intézet vezetője bírál el és az oktatási dékánhelyettes engedélyez/utasít el a részére megküldött szakmai vélemény alapján.

8. § Külföldi szakmai gyakorlat

1. A hallgató a szakmai gyakorlatát külföldön is teljesítheti.
2. A külföldi szakmai gyakorlat szervezhető ugyanolyan módon és szabályok szerint, mint a magyarországi, vagy a hallgató a szakmai gyakorlatát részben vagy egészben külföldön is teljesítheti az SZTE által szerződéssel rendelkező szakmai gyakorlati mobilitási program keretében (pl. Erasmus+, Pannónia, CEEPUS) szervezett, és az adott szakon előírt kötelező szakmai gyakorlat követelményrendszerében foglaltak alapján elfogadható tartalommal és formában megvalósult gyakorlatként. Ebben az esetben a külföldi partnerrel történő együttműködés jogi keretét és általános feltételeit az SZTE által aláírt hivatalos dokumentumok biztosítják, így külön szerződés kötésére nincs szükség. A szakmai gyakorlat szervezése során az adott nemzetközi program hivatalos nyomtatványai használandók.
3. A szakmai gyakorlat külföldön történő teljesítését a szakot gondozó intézet vezetője előzetesen, még a pályázó kiutazása előtt, a fogadó intézmény (pl.: egyetem, tanszék, vállalat) és megvalósítandó szakmai program ismeretében engedélyezi. A külföldi szakmai gyakorlat időtartama legalább az adott szak esetében előírt időtartamot el kell hogy érje. Amennyiben a külföldi szakmai gyakorlat a tantervben előírtnál rövidebb időtartamú, a hiányzó időtartamot hazai gyakorlati helyen megvalósuló szakmai gyakorlattal ki kell pótolni. A hallgató hazautazását követően a kül-és közkapcsolati dékánhelyettes leigazolja a külföldi szakmai gyakorlat mobilitási program előírásainak megfelelő megvalósulását. Az igazolás birtokában a hallgató a szak tekintetében irányadó szabályok szerinti beszámolóra kötelezett a szakot gondozó intézetben - a szakfelelős, vagy az intézetvezető által kijelölt - bizottság előtt.

9. § A szakmai gyakorlati beszámoló

1. A hallgató a szakmai gyakorlatát követően a mindenkor érvényes Kari Naptárban megjelölt időpontig köteles szakmai gyakorlati beszámolót készíteni, és az elvárt minőségben és formában a szakmai gyakorlatszervező intézet számára benyújtani.
2. A szakmai gyakorlati beszámoló a következőket tartalmazza:
 - a. a vállalat (gazdálkodó szervezet) bemutatása,
 - b. a kapott feladat,
 - c. a végzett munka és eredményei,
 - d. a szerzett tapasztalatok értékelése
 - e. javaslatok és észrevételek, amelyek a szakmai gyakorlat hatékonyságát javíthatják.
3. A szakmai gyakorlati beszámoló pontos tartalmi és formai követelményeit a szakfelelős Intézet a szakmai gyakorlat megkezdése előtt a hallgatóknak kihirdeti és a Coospace hirdetőtáblán közzéteszi.
4. A szakmai gyakorlati beszámolót a szakfelelős intézet – a szóbeli beszámolót követően – értékeli.
5. Amennyiben a szakmai gyakorlati beszámolóból megállapítható, hogy a hallgató nem teljesítette a szakmai gyakorlatát vagy nem az előírtaknak megfelelően (pl. időtartam vagy feladat), úgy a szakmai gyakorlatát meg kell ismételnie.
6. Amennyiben a beszámoló nem felel meg az előírt feltételeknek, azt a hallgató hét napon belül – javítva – köteles újra benyújtani.
7. A hallgató csak elfogadott szakmai gyakorlattal (szakmai gyakorlati beszámolóval) bocsátható záróvizsgára.

10. § Minőségbiztosítás

1. A szakmai gyakorlat minőségbiztosítása a szakért felelős intézet feladata és felelőssége.
2. A szakot gondozó intézet vezetője vagy megbízottja a szakmai gyakorlat ideje alatt szűrőpróbaszerűen ellenőrzi a szakmai gyakorlati helyeket és a hallgatók által ott végzett munkát.
3. A hallgatók szakmai gyakorlati, illetve a vállalatok beszámolóí összesítésre és értékelésre kerülnek. Az összesítésben foglaltakat megvitatja és értékeli a Minőségirányítási Bizottság. A megállapításokról jegyzőkönyv készül.
4. A megállapítások alapján – szükség esetén – az intézetek módosításokat hajtanak végre a szakmai gyakorlatok szervezésében és működtetésében.

Záradék:

Jelen szabályzatot a Kari Tanács a 2014. június 3-i ülésén 94/2013/14. (VI.03) K.T. számú határozatával elfogadta, majd a 2016. október 11-i ülésén a 8/2016/17. (X.11.) KT számú határozatával, a 2018. február 20-i ülésén a 33/2017/2018. (II.20.) KT számú, a 2024. június 25-i ülésén a 78/2023/24 (VI.25.) KT. sz., valamint a 2024. október 18-án a 6/2024/25. (X.18.) KT sz. határozatával módosította ,

A szabályzat hatálybalépésével a 2011-ben Kari a Tanács által a 12/2008/09 (II. 26.) K.T. számú határozatával elfogadott, és a 34/2010/11. (I.25.) K.T. sz. határozatával módosított szakmai gyakorlati szabályzat hatályát veszti.

/Prof. Dr. Sárosi József s.k./
dékán